

Det ærede Medlem var dernæst utilfreds med en Del Enkeltheder. Bl. a. var han utilfreds med, at de Konservative og de Radikale ingen Mandater kunde faa i enkelte af de 9 Omraader. Det ærede Medlem mente, at det viste allerklarest Venstres store Egoisme, at Venstre ifølge Forslaget kunde faa Suppleringsmandater i København og paa Lolland-Falster, men at f. Eks. det radikale Parti ingen Mandater kunde faa i Sønderjylland. Det ærede Medlem glemte efter mit Skøn en væsentlig Ting, nemlig den, at saavel det radikale Parti som det socialdemokratiske Parti vil faa et Mandat i et Omraade, naar blot de har Stemmerne dertil, og jeg synes, det ikke er Ubeskedenhed at sige, at dette er den første Betingelse for, at de kan have Ret til at faa et Mandat i et Omraade. Jeg indrømmer, at Bestemmelsen i dette Lovforslag om, at der skal ydes Tillægsmandat til et Parti, naar det efter Stemmetallet har Ret til at faa et Mandat, har en væsentlig, naturligvis en utilgivelig Fejl i det ærede Medlems Øjne. Hvorfor? Jo, fordi det former sig saaledes, at hvis man lægger Valgtallene fra 1920 til Grund, vil det vise sig, at det netop er Venstre, der i første Omgang skal kunne høste Fordel deraf; de vil, om end de ikke opnaar nogen egentlig politisk Fordel, kunne faa de Mandater, der eventuelt kan være Tale om. Havde det været Socialdemokraterne, eller havde det været de Radikale eller maaske de Konservative, der skulde høste den politiske Fordel, saa kunde jeg godt tænke mig — jeg ved det jo ikke —, at det ærede Medlem da vilde finde, at Forholdet ikke var saa grelt endda, som det nu bliver gjort til.

Det ærede Medlem siger endvidere, at den nugældende Valglov ikke er indviklet, og at man ikke har taget fejl af dens Bestemmelser. Jeg vil dog minde det ærede Medlem om, at havde vi fulgt den Rækkefølge af Suppleanter, der først var antaget af det Rigsdagsudvalg, der havde med Sagen at gøre, efter Valget i 1920, saa vilde flere af de Folketingsmænd, som nu er rykket ind som Medlemmer af dette høje Ting, ikke være kommet ind i den Orden, som det nu faktisk er sket. Derfor mener jeg at have Ret til at hævde, at den gældende Valglov er baade indviklet og vanskelig at forstaa, og den bringer ikke sjældent Resultater, som er overraskende baade for den ene og for den anden.

Endelig skal jeg sige til det ærede Medlem — denne Bemærkning gælder ogsaa det ærede Medlem Hr. Christmas Møller —, at det er ikke rigtigt, naar han hævder, at

Vælgerne nu ikke opfatter Opstillingskredsene som Valgkredse, at de ikke stemmer, som om de stemte i Valgkredse. Det er netop det forkerte ved Bibeholdelse af Opstillingskredse, at i Befolkningens Bevidsthed er de noget andet, end de er for Rigsdagsmændene. Det bedste Bevis derpaa er, at Vælgerne i alt overvejende Grad netop stemmer paa de Kandidater, der er opstillet i Opstillingskredse. Hvis Forholdet var det, at Vælgerne slet ikke tænkte med Opstillingskredsene som Grundlag, vilde det være ejendommeligt, at langt den overvejende Part af Opstillingskredsens Vælgere netop stemmer paa Opstillingskredsens Kandidater. Hvorfor gør de det? For en stor Del af den Grund, at Vælgerne tænker og handler endnu, som om det var Valgkredse. Ser man paa det sidste Valg i September 1920, viser det sig, at af de konservative Vælgere har ca. 86—87 pCt., af de Radikales Vælgere 90—91 pCt., af Venstres 94—95 og af Socialdemokraternes Vælgere endogsaa 97—98 pCt. stemt paa den i Opstillingskredsen opstillede Kandidat. Hvis man vilde tænke sig, at man fjernede Opstillingskredsene og opstillede i Amter, tror man saa virkelig, at det vilde gaa saaledes, som det gaar her, at hver enkelt Part af Amtet vilde skille sig ud som en Kreds for sig, der ogsaa vilde stemme paa en enkelt Mand? Nej, saa vilde Forholdet komme til at ligge ikke saa lidt anderledes.

Jeg ved godt, at Opstillingskredsene kun er tekniske Hjælpemidler, Rigsdagsmændene kender det saa godt, og mange Vælgere ved det ogsaa godt, og jeg har ogsaa udtalt det, tilmed, synes jeg, ret skarpt. Derfor undrer det mig noget, at det ærede Medlem Hr. Christmas Møller i sin Tale tillagde mig en helt anden Udtalelse. Det ærede Medlem udtalte, at jeg i min Tale skulde have sagt, at ved Loven af 1920 bevaredes Enkeltmandskredsene, og saa bygger han en Tankerække derpaa. Det ærede Medlems Udtalelser findes i Rigsdagstidende Spalte 1963 nederst, og jeg vil bede om den højtærede Formands Tilladelse til at citere følgende Linier: „Nu siges det, og det er ogsaa sagt af Venstres ærede Ordfører, at ved Loven af 1920 bevares Enkeltmandskredsene.“ Det har jeg slet ikke sagt; jeg sagde noget ganske andet, som jeg med Formandens Tilladelse nu skal anføre, nemlig: „Den lille Rest, der er tilbage i Form af Opstillingskredse, er faktisk uden reel Betydning, der er faktisk kun saa meget tilbage, at mange Vælgere endnu lever i den Tro, at vi trods alt endnu har noget af Enmandskredssystemet, men det